

Врз основа на член 24, став (1), точка 1), алинеја 1, а во врска со член 28 од Законот за енергетика* (“Службен весник на Република Македонија” бр. 96/18 и “Службен весник на Република Северна Македонија” бр. 96/19 и 236/22), Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад на Република Северна Македонија на седницата одржана на ден 17 ноември 2023 година, донесе

**ПРАВИЛНИК
ЗА НАЧИН И УСЛОВИ ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА РЕГУЛИРАН МАКСИМАЛЕН ПРИХОД И
РЕГУЛИРАНИ ПРОСЕЧНИ ТАРИФИ ЗА ПРЕНОС НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА,
ОРГАНИЗИРАЊЕ И УПРАВУВАЊЕ СО ПАЗАРОТ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА И
ДИСТРИБУЦИЈА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА**

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

- (1) Со овој Правилник се уредува начинот и условите за формирање, определување и контрола на тарифите (во понатамошниот текст: регулирање на тарифите) со кои се остварува регулиран максимален приход потребен за вршење на енергетските дејности пренос на електрична енергија, организирање и управување со пазарот на електрична енергија и дистрибуција на електрична енергија (во понатамошниот текст: регулирани дејности).
- (2) Одредбите од овој Правилник се однесуваат на трговските друштва кои ги вршат регулираните дејности од став 1 од овој член (во понатамошниот текст: регулирани друштва) врз основа на лиценци издадени од Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и услуги за комунален отпад на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: Регулаторна комисија за енергетика).

Член 2

Цели

Регулирањето на тарифите, согласно начинот и постапката утврдени во овој Правилник, има за цел да обезбеди:

- 1) урамнотежување на интересите на регулираните друштва и корисниците на системот, како и заштита на корисниците на системот од каква било злоупотреба на доминантната позиција на пазарот,
- 2) создавање на стабилни и предвидливи услови за работење на регулираните друштва при вршењето на регулираните дејности од член 1 на овој Правилник,
- 3) креирање на мерки за поттикнување на ефикасно работење на регулираните друштва,
- 4) регулираните друштва да ги надоместат оправданите оперативни трошоци, како и да стекнат соодветен принос на капитал,
- 5) финансирање на одржувањето и развојот на постојните и изградба на нови капацитети за пренос и дистрибуција на електрична енергија, како и за обезбедување на нивно одржливо и сигурно функционирање,
- 6) недискриминаторен третман на друштвата и примена на објективни критериуми, транспарентни методи и постапки за регулирање на соодветните тарифи,
- 7) обезбедување и унапредување на сигурноста на снабдувањето, како и безбеден, непрекинат и квалитетен пренос и дистрибуција на електрична енергија,

- 8) оневозможување на прелевање на приходите и трошоците при вршење на регулираните и/или други дејности,
- 9) надоместување на трошоците за набавка на енергија за покривање на загубите во соодветниот енергетски систем, имајќи ги предвид плановите и динамиката за намалување на загубите што операторите на системите ги доставуваат на одобрување до Регулаторната комисија за енергетика,
- 10) унапредување на енергетска ефикасност, заштеда на енергија и ефикасно искористување на енергијата, и
- 11) заштита и унапредување на животната средина во вршењето на регулираните енергетски дејности.

Член 3

Регулиран период и времетраење на регулиран период

- (1) Под регулиран период се подразбира период од една или повеќе календарски години за кој што на регулираното друштво му се определува регулиран максимален приход потребен за вршење на регулираните дејности, согласно одредбите од овој Правилник.
- (2) Времетраењето на регулираниот период за секоја од регулираните дејности од член 1 на овој Правилник, поодделно, изнесува:
 - 1) за регулираната дејност пренос на електрична енергија, регулираниот период е три години,
 - 2) за регулираната дејност организирање и управување со пазарот на електрична енергија, регулираниот период е една година,
 - 3) за регулираната дејност дистрибуција на електрична енергија, регулираниот период е три години.
- (3) Базна година е годината која е две години пред првата година од регулираниот период.

Член 4

Сметководствени стандарди

- (1) Регулираното друштво своето сметководство го води во согласност со Меѓународните сметководствени стандарди.
- (2) Друштвото кое врши една или повеќе регулирани енергетски дејности или една или повеќе регулирани енергетски дејности и друга енергетска дејност или друга дејност, е должно да:
 - 1) води одвоено сметководство за секоја поединечна регулирана енергетска дејност што ја врши,
 - 2) изготви финансиски извештаи за енергетската дејност за чие вршење е должен да обезбеди јавна услуга, доколку во согласност со Законот за енергетика му е доделен надомест за вршење на услуга од општ економски интерес согласно прописите за државна помош,
 - 3) води одвоено сметководство за дејностите кои ги врши и кои не се регулирани енергетски дејности или други дејности кои ги извршува, и
 - 4) изготви детален преглед на приходите, расходите и резултатите од работењето за секоја дејност одделно во согласност со сметководствената документација која е составен дел од годишната сметка и од која може да се утврди структурата на приходи по дејности.

II. НАЧИН И ПРЕСМЕТКА НА РЕГУЛИРАН МАКСИМАЛЕН ПРИХОД

Член 5

Начин на регулирање на тарифата

- (1) Просечната тарифа и тарифите се регулираат преку определување на горната граница на приходот што му се дозволува на регулираното друштво да го оствари во текот на една календарска година (во понатамошниот текст: регулиран максимален приход).
- (2) Регулираниот максимален приход се утврдува на ниво што на регулираното друштво му овозможува да оствари:
 - 1) покривање на оправданите оперативни трошоци и амортизацијата на средствата за вршење на соодветната регулирана дејност, со цел остварување на пропишан квалитет на вршење на регулираната дејност,
 - 2) обезбедување на определена стапка на принос на капиталот, во која се вклучени и инвестициите, со кои ќе се овозможи оспособување, одржлив развој и достапност на услугите кои што се обезбедуваат за сите потрошувачи на електрична енергија на територијата на Република Северна Македонија.
- (3) Во регулираното друштво, распределбата на трошоците и средствата се врши во согласност со Методологијата од Прилог 4, којшто е составен дел на овој Правилник.

Член 6

Регулирана просечна тарифа

- (1) Просечната тарифа за регулираните дејности, за секоја година од регулираниот период, претставува единечна тарифа добиена како количник од регулираниот максимален приход определен за соодветната година од регулираниот период поделен со соодветната количина на пренесена, односно дистрибуирана електрична енергија во истата година, како и електрична енергија доставена преку физичките номинации.
- (2) Тарифите наведени во член 5, став 1 на овој Правилник, се определуваат за регулираните дејности преку соодветните тарифни системи..

Член 7

Регулирана дејност пренос на електрична енергија

Регулираниот максимален приход определен во согласност со овој Правилник, овозможува надоместување на трошоците за обезбедување на исполнувањето на обврската за јавна услуга во вршењето на регулираната дејност пренос на електрична енергија утврдена во Законот за енергетика, а особено за:

- 1) управување, работење и одржување на електропреносниот систем,
- 2) развој на електропреносниот систем, кој овозможува долгогодишно, непречено пренесување на електрична енергија без загушувања,
- 3) набавка на електрична енергија за покривање на загубите во електропреносниот систем по пазарни услови, на транспарентен, недискриминаторен и конкурентен начин,

- 4) набавка на системски услуги за балансирање на електропреносниот систем, согласно Правилата за балансирање на електроенергетскиот систем,
- 5) користење на интерконективните системи на други држави за реализација на транзит на електрична енергија низ нивните преносни системи при увоз и извоз на таа енергија во и од Република Северна Македонија, согласно обврските прифатени со меѓународни договори,
- 6) одржување, вградување, контрола, промена и замена на мерните уреди,
- 7) заштита и унапредување на животната средина.

Член 8

Регулирана дејност организирање и управување со пазарот на електрична енергија

Регулираниот максимален приход опеределен во согласност со овој Правилник, овозможува надоместување на трошоците за обезбедување на исполнувањето на обврската за јавна услуга во вршењето на регулираната дејност организирање и управување со пазарот на електрична енергија утврдена во Законот за енергетика, а особено за:

- 1) организирање и управување со пазарот на електрична енергија со билатерални договори,
- 2) преземање на балансна одговорност за произведената електрична енергија од повластените производители коишто користат повластена тарифа,
- 3) заштита и унапредување на животната средина.

Член 9

Регулирана дејност дистрибуција на електрична енергија

Регулираниот максимален приход определен во согласност со овој Правилник, овозможува надоместување на трошоците за обезбедување на исполнувањето на обврската за јавна услуга во вршењето на регулираната дејност дистрибуција на електрична енергија утврдена во Законот за енергетика, а особено за:

- 1) управување, работење и одржување на дистрибутивниот систем,
- 2) развој на дистрибутивниот систем, кој овозможува сигурна, безбедна и квалитетна дистрибуција на електрична енергија на корисниците на дистрибутивниот систем,
- 3) набавка на системски услуги и електрична енергија за покривање на загубите во електродистрибутивната мрежа по пазарни услови на транспарентен, недискриминаторен и конкурентен начин,
- 4) отчитување, евидентирање и фактурирање на преземената електрична енергија,
- 5) одржување, вградување, контрола, промена и замена на мерните уреди,
- 6) заштита и унапредување на животната средина.

Член 10

Загуби во преносна мрежа

- (1) Регулаторната комисија за енергетика го утврдува трошокот за набавка на електрична енергија за покривање на дозволените загуби во преносната мрежа преку одобрување на соодветна количина на електрична енергија изразена во киловатчасови, набавена по пазарни услови, на транспарентен, недискриминаторен и конкурентен начин, согласно правила за набавка на електрична енергија за покривање на загубите во електропреносниот систем одобрени од Регулаторната комисија за енергетика.
- (2) Количините на електрична енергија за покривање на дозволените загуби на електрична енергија во преносната мрежа се признаваат согласно планот за намалување на загубите на електрична енергија во преносната мрежа одобрен од Регулаторната комисија за енергетика.

- (3) Начинот на утврдување на трошокот за набавка на електрична енергија за покривање на дозволените загуби во преносната мрежа е прикажан во Прилог 1 на овој Правилник.

Член 11

Загуби во дистрибутивна мрежа

- (1) Регулаторната комисија за енергетика го утврдува трошокот за набавка на електрична енергија за покривање на дозволените загуби во дистрибутивната мрежа преку одобрување на соодветна количина на електрична енергија изразена во киловатчасови, набавена по пазарни услови, на транспарентен, недискриминаторен и конкурентен начин, согласно правила за набавка на електрична енергија за покривање на загубите во електродистрибутивниот систем одобрени од Регулаторната комисија за енергетика.
- (2) Количините на електрична енергија за покривање на дозволените загуби на електрична енергија во дистрибутивната мрежа се признаваат согласно планот за намалување на загубите на електрична енергија во дистрибутивната мрежа, одобрен од Регулаторната комисија за енергетика.
- (3) Начинот на утврдување на трошокот за набавка на електрична енергија за покривање на дозволените загуби во дистрибутивната мрежа е прикажан во Прилог 3 на овој Правилник.

III. МЕТОД ЗА РАСПРЕДЕЛУВАЊЕ НА РЕГУЛИРАНИОТ МАКСИМАЛЕН ПРИХОД ПО ТАРИФИ

Член 12

Распределба на приходот

Регулираниот максимален приход за регулирана дејност пресметан во согласност со методологиите од Прилог 1 до Прилог 4 коишто се составен дел на овој Правилник, се распределува по тарифи, коишто се определуваат за соодветната регулирана дејност преку соодветни тарифни системи.

IV. НАЧИН И ПОСТАПКА ЗА ДОСТАВУВАЊЕ НА БАРАЊЕ И ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА РЕГУЛИРАНИОТ МАКСИМАЛЕН ПРИХОД, РЕГУЛИРАНА ПРОСЕЧНА ТАРИФА И ТАРИФИ ЗА КОРИСТЕЊЕ НА СООДВЕТНИОТ СИСТЕМ И УСЛУГИТЕ ЗА КОРИСТЕЊЕ НА ПАЗАРОТ

Член 13

Поднесување на барање и потребни податоци

- (1) Регулираното друштво поднесува барање до Регулаторната комисија за енергетика за определување на регулиран максимален приход, регулирана просечна тарифа и тарифи за користење на соодветниот систем и услугите за користење на пазарот во согласност со овој Правилник (во понатамошниот текст: барање).
- (2) Регулираното друштво треба да го поднесе барањето од став (1) на овој член до Регулаторната комисија за енергетика, заверено со потпис и печат од одговорното лице овластено за претставување и застапување на барателот, по претходно добиена согласност од органот на управување определен со статутот на друштвото, најдоцна до 30 септември во:
- 1) годината пред првата година од регулираниот период за регулираните дејности: пренос на електрична енергија и дистрибуција на електрична енергија,

- 2) годината пред тековната година за регулираната дејност организирање и управување со пазарот на електрична енергија, за која што се однесува барањето.
- (3) Кон барањето од став (1) на овој член, барателот е должен да ги достави, во писмена и електронска форма, следните документи и податоци:
- 1) тековна состојба издадена од Централен регистар на Република Северна Македонија не постара од 15 дена од денот на доставување на барањето,
 - 2) финансиски извештаи за базната година, со сите прилози во согласност со барањата на Меѓународните сметководствени стандарди, ревидирани од страна на овластен ревизор,
 - 3) бруто биланс за базната година и за периодот до денот на доставување на барањето, изготвен во Excel формат,
 - 4) финансиско-сметководствени и техничко-економски и други податоци и информации изготвени во Excel формат, кој овозможува обработка од страна на Регулаторната комисија за енергетика, согласно со Прилог 5 којшто е составен дел на овој Правилник,
 - 5) податоци за набавена, пренесена, дистрибуирана и номинирана количина на електрична енергија, презентирани во соодветни табели од Прилог 5, којшто е составен дел на овој Правилник,
 - 6) податоци за број на потрошувачи согласно применуваниот тарифен систем,
 - 7) план за инвестирање во соодветниот систем, во кои како резултат на предвидените инвестиции, особено треба да биде прикажано очекуваното зголемување на ефикасноста на работењето на соодветниот систем преку намалувањето на загубите на електрична енергија, како и подобрувањето на квалитетот на испорачаната електрична енергија од соодветната мрежа,
 - 8) инвестициона програма за реализација на планот од точка 7 од овој став за изградба на нови објекти, реконструкција и ревитализација на постојните објекти, во текот на регулираниот период, за секоја година поодделно, со опис и образложение за економската и енергетската оправданост на секоја инвестиција поодделно со што ќе се потврди подобрувањето на намалувањето на загубите на електрична енергија и подобрувањето на квалитетот на испорачаната електрична енергија,
 - 9) податоци за степенот на реализација на инвестициите до денот на поднесување на барањето,
 - 10) предлог тарифи за користење на соодветниот систем и услуги за користење на пазарот, пресметани во согласност со соодветните тарифни системи, како и да ги достават сите податоци наведени во соодветните тарифни системи со детално објаснување за начинот на нивната пресметка,
 - 11) изјава за веродостојност на барањето и доставените податоци, потпишана од одговорното лице овластено за претставување и застапување на регулираното друштво, од Прилог 6, којшто е составен дел на овој Правилник.
- (4) Документите од став (3) на овој член, треба да бидат поднесени во оригинал или копија на оригиналот заверена на нотар.

Член 14

Постапување по барањето

- (1) Постапката за одобрување на регулираниот максимален приход, регулирана просечна тарифа и тарифи за користење на соодветниот систем и услуги за користење на пазарот отпочнува со денот на приемот на барањето, во архивата на Регулаторната комисија за енергетика.
- (2) Во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето, Регулаторната комисија за енергетика го разгледува и го анализира барањето и доколку утврди дека барањето е нецелосно, донесува решение со кое го задолжува барателот во определен временски рок да ги достави бараните податоци и документи. Регулаторната комисија за енергетика може пред донесување на решението да го повика барателот на заеднички состанок за дополнителни информации и појаснувања во врска со поднесеното барање.
- (3) Доколку барателот во утврдениот рок од став 2 на овој член во целост не постапи по барањата за дополнување на одредени податоци и документи, Регулаторната комисија за енергетика ја спроведува постапката со користење на податоците што биле поднесени или други податоци што и се на располагање.

Член 15

Објавување на барањето

- (1) Регулаторната комисија за енергетика во рок од 10 дена од денот на приемот на барањето, објавува известување за поднесеното барање на веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика.
- (2) Рокот на прибирање на мислења и предлози од заинтересираните физички и правни лица во однос на известувањето од став (1) на овој член не може да биде подолг од 10 дена од денот на објавувањето. Добиените мислења и предлози од заинтересираните правни и физички лица Регулаторната комисија за енергетика ги објавува на својата веб страница.
- (3) Врз основа на податоците доставени кон барањето, како и врз основа на анализата на доставените мислења од заинтересираните физички и правни лица, Регулаторната комисија за енергетика изготвува предлог одлука со образложение, којашто е предмет на расправа на подготвителна седница.

Член 16

Подготвителна седница

- (1) Регулаторната комисија за енергетика одржува подготвителна седница во рок не подолг од 45 дена од денот на приемот на барањето.
- (2) За присуство на подготвителната седница се покануваат овластени претставници на подносителот на барањето, на институции и организации и други заинтересирани страни.
- (3) Со поканата за присуство на подготвителната седница се доставуваат предлог одлуката и мислењата добиени од заинтересираните правни и физички лица.

Член 17

Седница

- (1) Регулаторната комисија за енергетика е должна по завршувањето на подготвителната седница да одржи седница најдоцна до 30 ноември, на која донесува одлука по барањето.

- (2) Одлуката од став (1) на овој член се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика, а се применува од 1 јануари наредната година.

Член 18

- (1) Во случај на прогласена вонредна состојба, Регулаторната комисија за енергетика постапката за одобрување на регулираниот максимален приход, регулираната просечна тарифа и тарифите за користење на соодветниот систем и услугите за користење на пазарот, како и постапките утврдени со член 19 и член 20, ги води на начин утврден со овој правилник.
- (2) Роковите за одржување на подготвителната седница и седницата на Регулаторната комисија за енергетика во случаите од став (1) на овој член отпочнуваат да течат од денот на престанокот на важењето на вонредната состојба.
- (3) Одлуката за одобрување на регулираниот максимален приход, регулираната просечна тарифа и тарифите за користење на соодветниот систем и услугите за користење на пазарот којашто се донесува во случаите од став (1) на овој член се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на веб страницата на Регулаторната комисија за енергетика, а влегува во сила од 1-от ден во наредниот месец во тековната година.“

Член 19

Определување на регулиран максимален приход, регулирана просечна тарифа и тарифи за користење на соодветните системи за втората и третата година од регулираниот период

- (1) Регулаторната комисија за енергетика, по приемот на барањето за регулиран максимален приход за регулиран период, донесува одлука со која го определува регулираниот основен приход (BR_t) за секоја година од регулираниот период, регулираниот максимален приход (MAR_t), регулираната просечна тарифа и тарифите за користење на соодветните системи, за регулираните друштва кои што вршат дејност пренос и дистрибуција на електрична енергија.
- (2) Одлуките за регулиран максимален приход, регулирана просечна тарифа и тарифите за користење на соодветните системи за втората и третата година од регулираниот период, Регулаторната комисија за енергетика ги донесува најдоцна до 30 ноември, при што регулираните друштва се должни барањата да ги достават во архивата на Регулаторната комисија за енергетика, најдоцна до 30 септември.
- (3) Кон барањето од став 2 на овој член, регулираното друштво треба да достави:
- 1) податоци потребни за определување на трошоци за набавка на електрична енергија за покривање на одобрени загуби во преносната, односно во дистрибутивната мрежа (L_t),
 - 2) податоци потребни за определување на пренесени трошоци (SPT_t),
 - 3) бруто биланс за базната и за тековната година, до денот на доставување на барањето,
 - 4) податоци за пренесена односно дистрибуирана количина на електрична енергија, презентирани во соодветни табели од Прилог 5, кој што е составен дел на овој Правилник,
 - 5) податоци за број на потрошувачи согласно применуваниот тарифен систем,
 - 6) други релевантни податоци за вршење на регулираната дејност, по барање на Регулаторната комисија за енергетика во текот на постапката, до донесувањето на одлука.
- (4) Во постапката од став (2) на овој член, се применуваат одредбите од членовите 14, 15, 16 и 17 од овој Правилник.

V. ПОСТАПКА ЗА ПОДНЕСУВАЊЕ БАРАЊЕ ЗА ПРОМЕНА НА РЕГУЛИРАНИТЕ ТАРИФИ ВО ТЕКОТ НА РЕГУЛИРАНИОТ ПЕРИОД

Член 20

Промена на одобриениот регулиран максимален приход

- (1) Регулираното друштво може да поднесе барање до Регулаторната комисија за енергетика за зголемување или намалување на регулираниот максимален приход и регулирана просечната тарифа за тековната година и за останатиот дел од регулираниот период чие времетраење е определено во согласност со член 3 од овој Правилник, доколку во регулираната година од регулираниот период:
 - 1) настанала значителна промена на околности што постоеле во времето на одобрување на регулираниот максимален приход и регулирана просечна тарифа,
 - 2) настанала значителна промена во елементите врз основа на кои се определува регулираниот максимален приход и регулирана просечна тарифа.
- (2) Доколку регулираното друштво не поднесе барање до Регулаторната комисија за енергетика за намалување на регулираниот максимален приход и регулирана просечната тарифа, во случај на настанување на случаите од став (1) на овој член, Регулаторната комисија за енергетика донесува решение за отпочнување на постапка за намалување на регулираниот максимален приход и на регулираната просечна тарифа и го доставува до регулираното друштво.
- (3) Во решението од став (2) на овој член, се определуваат роковите за преземање на поодделните дејствија во постапката, како и потребната документација која што треба да ја достави регулираното друштво.
- (4) Во барањето од став (1) на овој член, регулираното друштво треба да достави финансиско-сметководствени и технички податоци во согласност со Прилог 5 којшто е составен дел од овој Правилник, кај кои се идентификувани промени и дополнувања во однос на претходно доставените податоци кон барањето за определување на регулиран максимален приход и регулирана просечна тарифа за регулираниот период, како и Изјава за веродостојност на доставените податоци согласно со Прилог 6 којшто е составен дел од овој Правилник.
- (5) Регулаторната комисија за енергетика ќе ја донесе одлуката согласно ставовите (1) и (2) на овој член, во рок кој што не може да биде подолг од 30 дена од денот на приемот на барањето, односно од денот на доставувањето на потребната документација во рокот утврден во решението од став (2) на овој член.
- (6) При донесувањето на одлуката по барањето доставено во согласност со став 1 на овој член Регулаторната комисија за енергетика треба да има предвид дали одобрената промена на регулираниот максимален приход може значително штетно да влијае на стабилноста на цените за потрошувачите.

VI. ПРЕОДНИ ОДРЕДБИ

Член 21

- (1) Регулираните друштва се должни барањата за определување на регулиран максимален приход, регулирана просечна тарифа и тарифи за користење на соодветниот систем и услугите за користење на пазарот за регулираниот период кој започнува со 2024 година да ги достават до Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 25 ноември 2023 година.
- (2) Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 22 декември 2023 година одржува седница, на која донесува одлуки по барањата од ставот (1) на овој член.

VII. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 22

Со денот на влегувањето во сила на овој Правилник, престанува да важи Правилникот за начинот и условите за определување на регулиран максимален приход и регулирани просечни тарифи за пренос на електрична енергија, организирање и управување со пазарот на електрична енергија и дистрибуција на електрична енергија („Службен весник на Република Северна Македонија” бр. 95/19, 103/19, 161/20 и 143/21).

Член 23

Овој Правилник влегува во сила со денот на донесување, а се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија”.

Бр.01-2436/1
17 ноември 2023 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
на Регулаторна комисија за енергетика, водни услуги
и услуги за управување со комунален отпад
на Република Северна Македонија
Марко Бислимоски

ПРИЛОГ 1

Методологија за пресметка на регулиран максимален приход за регулирана дејност пренос на електрична енергија

Регулиран максимален приход

Регулираниот максимален приход (MAR_t) кој што регулираното друштво може да го оствари од вршење на регулираната дејност пренос на електрична енергија на територијата на Република Северна Македонија за соодветната година од регулираниот период, се пресметува со примена на следната формула:

$$MAR_t = BR_t + L_t + SPT_t - K_t$$

каде што:

- MAR_t - регулиран максимален приход во годината t , (денари)
- BR_t - основен приход (приход потребен за покривање на оправданите оперативни трошоци, амортизација и принос на капитал) во годината t , (денари)
- L_t - трошок за набавка на електрична енергија за покривање на одобрените загуби во преносната мрежа во годината t , (денари)
- SPT_t - пренесени трошоци во годината t , (денари)
- K_t - фактор на корекција за годината t , (денари).

Основен приход

2.1 Основен приход во базната година

Основниот приход во базната година, BR_{bazna} , се пресметува со примена на следната формула:

$$BR_{bazna} = O_{bazna} + D_{bazna} + RA_{bazna}$$

каде што:

- BR_{bazna} - основен приход во базната година, (денари)
- O_{bazna} - оправдани оперативни трошоци во базната година, (денари)
- D_{bazna} - амортизација во базната година, (денари)
- RA_{bazna} - принос на регулирани средства во базната година, (денари).

2.2 Основен приход за годината која претходи на првата година од регулираниот период

Основниот приход за година која и претходи на годината t од регулираниот период, се пресметува со примена на следната формула:

$$BR_{bazna+1} = BR_{bazna} * (1 + CPI_{bazna+1})$$

Каде што:

- $BR_{bazna+1}$ - основен приход во годината која и претходи на првата година од регулираниот период, (денари)
- BR_{bazna} - основен приход во базната година, (денари)
- $CPI_{bazna+1}$ - општата ценовна инфлација во Република Северна Македонија, во годината која и претходи на првата година од регулираниот период (%)

2.3 Основен приход за годината t

Основниот приход (BR_t) за секоја година t од регулираниот период се пресметува со примена на следната формула:

$$BR_t = BR_{t-1} * (1 + CPI_t) * (1 - SX/100)$$

каде што:

- BR_t - основен приход во годината t, (денари)
- CPI_t - општа ценовна инфлација во Република Северна Македонија во годината t, (%)
- SX - факторот на порамнување за регулираниот период го утврдува Регулаторната комисија за енергетика, а се определува на следниот начин:

$$\sum_{t=1}^3 \frac{ABB_t}{(1 + WACC/100)^t} = \sum_{t=1}^3 \frac{BR_t(1 - SX/100)}{(1 + WACC/100)^t}$$

каде што:

- SX - изразен како процент (%)
- ABB_t - годишен приход по составни елементи во годината t, (денари)
- $WACC$ - пондерирана просечна цена на капиталот за регулираниот период (%).

2.4 Годишен приход по составни елементи

Годишниот приход (ABB_t) по составни елементи кој што го планира регулираното друштво, за секоја година t од регулираниот период, се пресметува со примена на следната формула:

$$ABB_t = O_t + D_t + RA_t$$

каде што:

- ABB_t - годишен приход по составни елементи во годината t, (денари)
- O_t - оперативни трошоци во годината t, дефинирани во Прилог 4, (денари)
- D_t - амортизација во годината t, дефинирана во Прилог 4, (денари)
- RA_t - принос на регулираните средства во годината t, дефиниран во Прилог 4, (денари).

Трошоци за набавка на електрична енергија за покривање на одобрени загуби

Трошоците за набавка на електрична енергија за покривање на одобрените загуби во преносната мрежа (L_t) за годината t од регулираниот период се пресметува во согласност со следната формула:

$$L_t = EL_t^T * LTP_t$$

каде што:

- L_t - трошоци за набавка на електрична енергија за покривање на одобрени загуби во преносната мрежа во годината t , (денари)
- EL_t^T - планирани количини на електрична енергија за покривање на дозволените загуби на електрична енергија во преносната мрежа во годината t , утврдени согласно планот за намалување на загубите на електрична енергија во преносната мрежа одобрен од Регулаторната комисија за енергетика (kWh)
- LTP_t - цена на електричната енергија за покривање на одобрената количина на загуби во преносната мрежа, набавена по пазарни услови, на транспарентен, недискриминаторен и конкурентен начин согласно правилата за набавка на електрична енергија за покривање на загубите во електропреносниот систем одобрени од Регулаторната комисија за енергетика, во годината t , (ден/kWh).

Пренесени трошоци

Пренесени трошоци (SPT_t) за годината t од регулираниот период се пресметуваат со примена на следната формула:

$$SPT_t = TF_t + AS_t + ITC_t - RITC_t - RAI_t - RS_t - RCO_t$$

каде што:

- SPT_t - пренесени трошоци во годината t , (денари)
- TF_t - регулаторен надомест, трошок за надомест за концесија, еколошки такси, даноци на имот, како и други економски оправдани трошоци одобрени од Регулаторната комисија за енергетика, во годината t , (денари)
- AS_t - трошок за набавка на системски услуги за балансирање на електроенергетскиот систем, согласно Правилата за балансирање, во годината t , (денари)
- ITC_t - сите трошоци направени во рамките на процесот за компензација меѓу оператори на преносни системи (ИТС постапка) во годината t , (денари)
- $RITC_t$ - сите приходи добиени во рамките на процесот за компензација меѓу оператори на преносни системи (ИТС постапка) во годината t , (денари)
- RAI_t - приход што операторот на електропреносниот систем го добил од распределба на интерконекцискиот капацитет во годината t , (денари)
- RS_t - остварени приходи од продажба на вишокот на електрична енергија на организираниот пазар на електрична енергија со цел да ја оптимизира набавката на електрична енергија за покривање на загубите во преносната мрежа во годината t , (денари)

RCO_t - сите надоместоци за приклучување кои имаат за цел да го повратат трошокот за одржување и управување со средствата за приклучување и сите други приходи од други извори кои не произлегуваат од користењето на преносната мрежа во годината t , (денари).

Регулирана просечна тарифа за пренос на електрична енергија

Регулираниот максимален приход од вршење на регулирана дејност пренос на електрична енергија, за годината t од регулиран период се распределува со примена на Тарифниот систем за пренос и за пазар на електрична енергија, а регулираната просечната тарифа за пренос на електрична енергија, со примена на следната формула:

$$UTN_t = \frac{MAR_t}{E_t^{izlez}}$$

каде што:

- UTN_t - регулирана просечна тарифа за пренос на електрична енергија во годината t , (ден/kWh)
- MAR_t - регулиран максимален приход во годината t , (денари)
- E_t^{izlez} - количина на електрична енергија на излез од преносната мрежа, испорачана на потрошувачите приклучени на преносната мрежа, како и на дистрибутивната мрежа исклучувајќи ги транзитираните количини, во годината t , (kWh).

ПРИЛОГ 2

Методологија за пресметка на регулиран максимален приход за регулирана дејност организирање и управување со пазарот на електрична енергија

1. Регулиран максимален приход

Регулираниот максимален приход (MAR_t) кој што регулираното друштво може да го оствари од вршење на регулираната дејност организирање и управување со пазарот на електрична енергија на територијата на Република Северна Македонија за соодветната година од регулираниот период, се пресметува со примена на следната формула:

$$MAR_t = O_t + D_t + RA_t + SPT_t - K_t$$

каде што:

- MAR_t - регулиран максимален приход во годината t, (денари)
- O_t - оправдани оперативни трошоци во годината t, дефинирани во Прилог 4, (денари)
- D_t - амортизација во годината t, дефинирана во Прилог 4, (денари)
- RA_t - принос на регулираната средства во годината t, (денари)
- SPT_t - пренесени трошоци во годината t, (денари)
- K_t - фактор на корекција во годината t (денари).

Пренесени трошоци

Пренесени трошоци (SPT_t) во годината t од регулираниот период се пресметуваат со примена на следната формула:

$$SPT_t = TF_t + BPP_t$$

каде што:

- SPT_t - пренесени трошоци во годината t, (денари)
- TF_t - регулаторен надомест, трошок за надомест за концесија, еколошки такси, даноци на имот, како и други економски оправдани трошоци одобрени од Регулаторната комисија за енергетика, во годината t, (денари)
- BPP_t - трошок за преземање на балансна одговорност за произведената електрична енергија од повластените производители коишто користат повластена тарифа во годината t, (денари).

Регулирана просечна тарифа за организирање и управување со пазарот на електрична енергија

Регулираниот максимален приход од вршење на регулирана дејност организирање и управување со пазарот на електрична енергија, за годината t од регулиран период се распределува со формирање на тарифа за користење на пазарот на електрична енергија, со примена на следната формула:

$$UMO_t = \frac{MAR_t}{E_t^{MO}}$$

каде што:

- UMO_t - регулирана просечна тарифа за организирање и управување со пазарот на електрична енергија во годината t , (ден/kWh)
- MAR_t - регулиран максимален приход во годината t , (денари)
- E_t^{MO} - номинирани количини на електрична енергија од учесниците на пазарот на електрична енергија во годината t , (kWh).

ПРИЛОГ 3

Методологија за пресметка на регулиран максимален приход за регулирана дејност дистрибуција на електрична енергија

1. Регулиран максимален приход

Регулираниот максимален приход (MAR_t) кој што регулираното друштво може да го оствари од вршење на регулираната дејност дистрибуција на електрична енергија на територијата на Република Северна Македонија, во соодветната година t од регулираниот период, се пресметува со примена на следната формула:

$$MAR_t = BR_t + L_t + SPT_t + LC_t - K_t$$

каде што:

- MAR_t - регулиран максимален приход во годината t , (денари)
- BR_t - основен приход (приход потребен за покривање на оправданите оперативни трошоци, амортизација и принос на капитал) во годината t , (денари)
- L_t - трошок за набавка на електрична енергија за покривање на одобрените загуби во дистрибутивната мрежа во годината t , (денари)
- SPT_t - пренесени трошоци во годината t , (денари)
- LC_t - средства за ликвидност за регулираната дејност дистрибуција на електрична енергија во годината t , (денари)
- K_t - фактор на корекција во годината t , (денари).

2. Основен приход

2.1 Основен приход за базната година

Основниот приход во базната година, (BR_{bazna}), се пресметува со примена на следната формула:

$$BR_{bazna} = O_{bazna} + D_{bazna} + RA_{bazna}$$

каде што:

- BR_{bazna} - основен приход во базната година, (денари)
- O_{bazna} - оправдани оперативни трошоци за базната година, (денари)
- D_{bazna} - амортизација во базната година, (денари)
- RA_{bazna} - принос на регулирани средства во базната година, (денари).

2.2 Основен приход за годината која претходи на првата година од регулираниот период

Основниот приход за година која и претходи на годината t од регулираниот период, се пресметува со примена на следната формула:

$$BR_{bazna+1} = BR_{bazna} * (1 + CPI_{bazna+1})$$

Каде што:

- $BR_{bazna+1}$ - основен приход во годината која и претходи на првата година од регулираниот период, (денари)
- BR_{bazna} - основен приход во базната година, (денари)
- $CPI_{bazna+1}$ - општата ценовна инфлација во Република Северна Македонија, во годината која и претходи на првата година од регулираниот период (%)

2.3 Основен приход за годината t

Основниот приход (BR_t) за секоја година t од регулираниот период, се пресметува со примена на следната формула:

$$BR_t = BR_{t-1}(1 + CPI_t) * (1 - SX/100) * QA_t$$

Каде што:

- BR_t - основен приход во годината t, (денари)
- CPI_t - општата ценовна инфлација во Република Северна Македонија, во годината t (%)
- SX - факторот на порамнување за регулираниот период, го утврдува Регулаторната комисија за енергетика, во Одлуката за регулиран максимален приход и тарифа за регулираниот период, а се определува на следниот начин:

$$\sum_{t=1}^3 \frac{ABB_t}{(1 + WACC/100)^t} = \sum_{t=1}^3 \frac{BR_t(1 - SX/100)}{(1 + WACC/100)^t}$$

каде што:

- SX - изразен како процент (%)
- ABB_t - годишен приход по составни елементи во годината t, во основицата на цената за базната година, (денари)
- $WACC$ - пондерирана просечна цена на капиталот за регулираниот период (%)
- QA_t - фактор за прилагодување на дистрибуираната количина на електрична енергија, за годината t.

2.3 Фактор за прилагодување на дистрибуираната количина на електрична енергија

Факторот за прилагодување на дистрибуираната количина на електрична енергија (QA_t), за годината t, од регулираниот период се пресметува со примена на следната формула:

$$QA_t = \left[1 + \alpha \left(\frac{E_t - E_{t-1}}{E_{t-1}} \right) + \beta \left(\frac{N_t - N_{t-1}}{N_{t-1}} \right) \right]$$

Каде што:

- QA_t - фактор за прилагодување на дистрибуираната количина на електрична енергија, за годината t,
- E - количина на електрична енергија дистрибуирана во годината, (kWh)
- N - број на приклучоци во годината

α, β - фактор на учество на потрошувачка на електрична енергија (α) и фактор на учество на бројот на потрошувачи (β), каде што $\alpha = 0,5$ и $\beta = 0,5$.

2.4 Годишен приход по составни елементи

Годишниот приход по составни елементи за секоја година t од регулираниот период, се пресметува со примена на следната формула:

$$ABB_t = O_t + D_t + RA_t$$

каде што:

- ABB_t - годишен приход по составни елементи во годината t , (денари)
- O_t - оперативни трошоци во годината t , дефинирани во Прилог 4, (денари)
- D_t - амортизација во годината t , дефинирани во Прилог 4, (денари)
- RA_t - принос на регулираните средства во годината t , дефинирани во Прилог 4, (денари).

Трошоци за набавка на електрична енергија за покривање на одобрените загуби

Трошоците за набавка на електрична енергија за покривање на одобрени загуби во дистрибутивниот систем (L_t) во годината t од регулираниот период се пресметува во согласност со следната формула:

$$L_t = EL_t^D * LEP_t$$

каде што:

- L_t - трошоци за набавка на електрична енергија за покривање на одобрени загуби во дистрибутивниот систем во годината t , земајќи го предвид планот за намалување на загубите на електрична енергија во дистрибутивната мрежа, одобрен од Регулаторната комисија за енергетика, (денари)
- EL_t^{dD} - одобрени количини на електрична енергија за покривање на дозволените загуби на електрична енергија во дистрибутивната мрежа во годината t , утврдени согласно планот за намалување на загубите на електрична енергија во дистрибутивната мрежа, одобрен од Регулаторната комисија за енергетика, (kWh)
- LEP_t - цена на електричната енергија за купување на одобрената количина на загуби на електрична енергија во дистрибутивниот систем, набавена по пазарни услови, на транспарентен, недискриминаторен и конкурентен начин, согласно правилата за набавка на електрична енергија одобрени од Регулаторната комисија за енергетика, во годината t , (ден/kWh).

Пренесени трошоци

Пренесени трошоци (SPT_t) во годината t од регулираниот период се пресметуваат со примена на следната формула:

$$SPT_t = TF_t - RSt - RCO_t$$

каде што:

- SPT_t - пренесени трошоци во годината t , (денари)
- TF_t - регулаторен надомест, трошок за надомест за концесија, еколошки такси, даноци на имот, како и други економски оправдани трошоци одобрени од Регулаторната комисија за енергетика, во годината t , (денари)
- RSt - остварени приходи од продажба на вишокот на електрична енергија на организираниот пазар на електрична енергија со цел да ја оптимизира набавката на електрична енергија за покривање на загубите во дистрибутивната мрежа во годината t , (денари)
- RCO_t - сите надомести за приклучување кои имаат за цел да го повратат трошокот за одржување и управување со средствата за приклучување и сите други приходи од други извори кои не произлегуваат од користењето на дистрибутивната мрежа, во годината t , (денари).

Средствата за ликвидност

Средствата за ликвидност (Lc_t) за регулираната дејност дистрибуција на електрична енергија во годината t , се пресметува со примена на следната формула:

$$Lc_t = \sigma / 100 * MARP_t$$

каде што:

- Lc_t - средства за ликвидност за регулираната дејност дистрибуција на електрична енергија во годината t , (денари)
- σ - процент за утврдување на средствата за ликвидност за регулираната дејност дистрибуција на електрична енергија, одобрен од страна на Регулаторната комисија за енергетика
- $MARP_t$ - регулиран максимален приход, дефиниран во точка 1 од овој Прилог во годината t , исклучувајќи ги средствата за ликвидност (Lc_t) и факторот за корекција (K_t), (денари).

Регулирана просечна тарифа за дистрибуција на електрична енергија

Регулираниот максимален приход од вршење на регулирана дејност дистрибуција на електрична енергија во годината t од регулираниот период, се распределува со примена на соодвениот тарифен систем за дистрибуција на електрична енергија, а регулираната просечна тарифа за дистрибуција на електрична енергија се пресметува со примена на следната формула:

$$UDN_t = \frac{MAR_t}{E_t^{potr}}$$

Каде што:

- UDN_t - регулирана просечна тарифа за дистрибуција на електрична енергија во годината t (ден/kWh)
- MAR_t - регулиран максимален приход во годината t , (денари)
- E_t^{potr} - количина на електрична енергија на излез од дистрибутивната мрежа, испорачана на крајните потрошувачи приклучени на дистрибутивниот систем во годината t (kWh).

ПРИЛОГ 4

Методологија за пресметка на елементи за определување на приходите и трошоците потребни за вршење на регулираните дејности

1. Оперативни трошоци (О)

Оправдани оперативни трошоци согласно овој Правилник се трошоци за работењето на регулираното друштво и трошоци за одржување на регулираните основни средства со кои се врши регулираната дејност, во согласност со важечките закони, прописи, стандарди и технички нормативи кои се применуваат во Република Северна Македонија, како и обврските содржани во издадените лиценци.

Оправданоста на оперативните трошоци ја определува Регулаторната комисија за енергетика во зависност од:

- 1) видот на трошокот,
- 2) неопходноста на трошокот и можноста истиот да се контролира од страна на претпријатието,
- 3) споредбена анализа со претходни периоди,
- 4) начинот на формирање на цените на набавените материјали или услуги доколку за истите не е спроведена транспарентна постапка за набавка,
- 5) споредбена анализа со други регулирани друштва во случај на компатибилни трошоци.

Оперативните трошоци за вршење на регулираните дејности се групираат на следниот начин:

- 1) трошоци за материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар,
- 2) трошоци за одржување,
- 3) трошоци за осигурување на средствата,
- 4) трошоци за плати,
- 5) трошоци за менаџерски плати и менаџерски награди,
- 6) трошоци за други услуги, и
- 7) останати трошоци.

2. Амортизација

Пресметката на амортизацијата на регулираните основни средства (Dt), во годината t , со кои се врши регулираната дејност, се врши во согласност со пропишаните минимални годишни стапки на амортизација, при што се вклучува:

- 1) амортизација на сопствените регулирани основни средства, и
- 2) амортизација на стекнатите средства финансирани со грантови (D_t^{CC}).

3. Регулирани средства

3.1 Дефиниција за регулирани средства

Регулирани средства се средствата со кои се врши регулираната дејност, при што во пресметката на вредноста на регулираните средствата не се земаат во предвид средствата стекнати од капитални придонеси како што се грантови и надоместоци за приклучување.

3.2 Почетна вредност на регулираните средства во годината која и претходи на првата година од регулираниот период

Почетната вредност на регулираните средства во годината која и претходи на првата година од регулираниот период ($RAB_{bazna+1}^{start}$) се пресметува врз основа на нето книговодствената вредност на основните средства на крајот од базната година.

3.3 Почетна вредност на регулираните средства во регулираниот период

Почетната вредност на регулираните средства во втората и третата година од регулираниот период, се пресметува со примена на следната формула:

$$RAB_t^{start} = RAB_{t-1}^{end}$$

каде што:

- RAB_t^{start} - почетна вредност на регулираните средства во годината t, (денари)
- RAB_{t-1}^{end} - нето книговодствена вредност на регулираните средства на крајот од годината t-1, (денари).

3.4 Вредност на регулираните средства на крајот на годината

Вредноста на регулираните средства на крајот од годината t од регулираниот период се пресметува со примена на следната формула:

$$RAB_t^{end} = RAB_t^{start} + NI_t - CC_t - D_t + D_t^{cc} - RAB_t^{out}$$

каде што:

- RAB_t^{end} - вредност на регулираните средства на крајот од годината t, (денари)
- RAB_t^{start} - почетна вредност на регулираните средства во годината t, (денари)
- NI_t - одобрени инвестиции, во согласност со одобрениот план за инвестирање во соодветниот систем, од Регулаторната комисија за енергетика, во кој особено треба да биде прикажано очекуваното зголемување на ефикасноста на работата на системот преку намалувањето на загубите на електрична енергија и подобрувањето на квалитетот на испорачаната електрична енергија, како резултат на предвидените инвестиции, во кои се вклучени и инвестициите финансирани со грантови, како и средствата за приклучување пренесени во сопственост на операторот на соодветната мрежа, во годината t, (денари)
- CC_t - бесплатно добиени средства и средства финансирани преку надомест за приклучување во годината t, (денари)
- D_t - амортизација на сопствените основни средства за годината t, (денари)
- D_t^{cc} - амортизација на бесплатно добиените средства за годината t, (денари)
- RAB_t^{out} - вредност на отуѓени и расходувани регулирани средства во годината t, (денари).

3.5 Просечна вредност на регулирани средства (RAB_t^{av})

Просечната вредност на регулираните средства во годината t, од регулираниот период се пресметува со примена на следната формула:

$$RAB_t^{av} = \frac{(RAB_t^{start} + RAB_t^{end})}{2}$$

каде што:

- RAB_t^{av} - просечна вредност на средствата со кои се врши регулирана дејност во годината t, (денари)
- RAB_t^{start} - почетна вредност на средствата со кои се врши регулирана дејност, во годината t, (денари)
- RAB_t^{end} - вредност на средства со кои се врши регулирана дејност на крајот од годината t, (денари).

3.6 Оправданост на инвестициите

За секоја инвестиција треба да биде доставено резиме со показатели за економската ефикасност, период на враќање, нето сегашна вредност, интерна стапка на рентабилност и индекс на профитабилност, освен за поединечна инвестиција која има вредност пониска од 100.000 евра пресметана во денарска противвредност по среден курс на Народна банка на Република Северна Македонија на денот на поднесување на барањето, за која не е потребно да се достави резиме со показатели за економската ефикасност. Притоа, регулираното друштво не може да прикаже друга идентична поединечна инвестиција (со иста намена, исти или слични технички карактеристики, односно за истата се засметува иста стапка на амортизација) во иста календарска година. По барање на Регулаторната комисија за енергетика регулираното друштво е должно да достави дополнителни информации, податоци и појаснувања во врска со придобивките од планираната инвестиција.

4. Принос на регулираните средства

4.1 Принос на регулираните средства

Приносот на регулираните средства, во годината t, од регулираниот период се пресметува со примена на следната формула:

$$RA_t = WACC * RAB_t^{av}$$

каде што:

- RA_t - принос на регулираната средства, во годината t, (денари)
- $WACC$ - пондерирана просечна номинална цена на капиталот на регулираното друштво, која се применува во регулираниот период, утврдена од страна на Регулаторната комисија за енергетика (%)
- RAB_t^{av} - просечна вредност на регулираните средства, во годината t, (денари).

5. Пондерирана просечна номинална цена на капиталот (WACC)

Пондерираната просечна номинална цена на капитал пред оданочување се пресметува со примена на следната формула:

$$WACC = \frac{Equity * K_e}{(1 - T)} + Debt * K_d$$

каде што:

- $WACC$ - пондерирана номинална просечна цена на капитал пред оданочување, [%]

<i>Debt</i>	- долгорочен долг, 40% од вкупниот капитал,	[%]
<i>T</i>	- стапка на данок на добивка,	[%]
<i>K_d</i>	- цена на долг,	[%]
<i>Equity</i>	- сопствен капитал, 60% од вкупниот капитал	[%]
<i>K_e</i>	- цена на сопствениот капитал (%)	[%]

5.1 Цена на сопствен капитал

Цената на сопствениот капитал се пресметува со примена на моделот за утврдување цени на капиталните средства (CAPM – Capital Asset Pricing Model) со примена на следната формула:

$$K_e = R_f + \beta(MRP)$$

каде што:

<i>K_e</i>	- цена на сопствен капитал	[%]
<i>R_f</i>	- стапка на поврат без ризик на долгорочните државни обврзници на европските земји со највисок кредитен рејтинг	[%]
<i>β</i>	- бета фактор, кој ја претставува волатилноста на сопствениот капитал во однос на пазарниот капитал	
<i>MRP</i>	- премија за ризик претставува разлика помеѓу очекуваната стапка на поврат на пазарното портфолио и безризичната стапка на поврат	[%]

При утврдување на стапка на поврат без ризик Регулаторната комисија за енергетика ги има во предвид и приносот на државните хартии од вредност издадени од Владата на Република Северна Македонија.

5.2 Цена на долг

Цената на долгот се пресметува врз основа на просечните каматни стапки на користените кредити од страна на регулираното друштво за вршење на регулираната дејност, условите за кредитирање и каматните стапки објавени од страна на Народна банка на Република Северна Македонија, како и податоци од релевантни меѓународни извори.

5.3 Процент на долгот во вкупниот капитал

Учеството на долгорочниот долг во вкупниот капитал на регулираното друштво изнесува 40%, односно структурата на капиталот на регулираното друштво изнесува 60% сопствен капитал и 40% долгорочен долг.

6. Фактор на корекција

Факторот на корекција K_t се пресметува со примена на следнава формула:

$$K_t = (R_{t-2} - MARK_{t-2}) * (1 + ir_{t-2}/100) * (1 + ir_{t-1}/100)$$

каде што:

- K_t - фактор на корекција во годината t , (денари)
- R_{t-2} - остварен приход во годината $t-2$ од вршење на соодветната регулирана дејност, по соодветни тарифи кои што се наплаќаат на корисниците на јавната услуга, (денари)
- $MARK_{t-2}$ - регулиран максимален приход $t-2$, повторно пресметан со признаени вредности, наместо прогнозирани, за да се утврди факторот на корекција, (денари),
- I_{t-2} - просечна пасивна каматна стапка објавена од Народна банка на Република Северна Македонија за годината $t-2$, (%).
- I_{t-1} - просечна пасивна каматна стапка објавена од Народна банка на Република Северна Македонија за годината $t-1$, (%).

Остварениот приход во годината $t-2$ ги вклучува и приходите кои што регулираното друштво ги остварува по други основи при вршењето на регулираната дејност.

Регулаторната комисија за енергетика може да го распредели факторот на корекција во повеќе години, со цел да се избегнат значителни промени на цените преку урамнотеженост на тарифите.

ПРИЛОГ 5

Табели

ПРИЛОГ 6

Изјава за веродостојност на поднесените податоци од страна на регулираното друштво

ИЗЈАВА

Јас _____,

одговорно лице на _____ (име, презиме и ЕМБГ или број на пасош на одговорното лице)

_____ (назив и седиште на регулираното друштво)

Изјавувам под кривична, материјална и морална одговорност дека материјалите и финансиските податоци презентирани во прилог на барањето за одобрување на регулиран максимален приход, регулирана просечна тарифа и тарифи за користење на соодветниот систем и услугите за користење на пазарот во согласност со Правилникот за начинот и условите за определување на регулиран максимален приход и регулирани просечни тарифи за пренос на електрична енергија, организирање и управување со пазарот на електрична енергија и дистрибуција на електрична енергија, доставени до Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад на Република Северна Македонија, а кои се однесуваат на регулираното друштво, се точни и веродостојни и во целост одговараат на фактичката состојба на барателот.

Датум: _____

Одговорно лице
(Лице овластено за претставување и застапување на регулираното друштво)

Место: _____

(Име и презиме и своерачен потпис)

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Врз основа на член 24, став (1), точка 1), алинеја 1, а во врска со член 28 од Законот за енергетика* (“Службен весник на Република Македонија” бр. 96/18 и “Службен весник на Република Северна Македонија” бр. 96/19 и 236/22), Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: РКЕ) пристапи кон изработка на предлог Правилник се уредува начинот и условите за формирање, определување и контрола на тарифите.

Предлог Тарифниот систем за продажба на електрична енергија на потрошувачите кои ги снабдува универзалниот снабдувач и снабдувачот во краен случај беше предмет на разгледување на подготвителната седница која се одржа врз основа на Решение со арх.бр. 02-2357/1 од 10.11.2023 година со почеток во 12:00 часот, во просториите на РКЕ.

На подготвителната седница присуствуваа членови и вработени во РКЕ како и престваници на ЕВН Македонија, Електродистрибуција ДООЕЛ-Скопје, МЕМО Дооел Скопје, ЕСМ Енергетика.

Во однос на предлог правилникот беа доставени забелешки од страна МЕМО ДООЕЛ Скопје, на ден 14 ноември 2023 година Коментари и забелешки бр. 0302-6944/1 на предлог Правилникот и дополна на коментарите и забелешките бр. 0302-6944/2 на ден 15 ноември 2023 година.

Со Правилникот се уредува начинот и условите за формирање, определување и контрола на тарифите со кои се остварува регулиран максимален приход потребен за вршење на енергетските дејности пренос на електрична енергија, организирање и управување со пазарот на електрична енергија и дистрибуција на електрична енергија

Имајќи го во предвид горенаведеното РКЕ на 17 ноември 2023 година, пристапи кон донесување на овој тарифен систем.